

Beszámoló a Szakkönyvtári Seregszemléről

Kilencedik alkalommal rendezte meg 2024. március 26-án a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára a Szakkönyvtári Seregszemlét, melyen meghívott előadóként vehettem részt. Előadásom témáját is megjelölték, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár discovery rendszerének, a UDiscover implementálásáról kértek tőlem prezentációt a Seregszemle délelőtti szekciójának *Intelligens katalógusok* c. blokkjába.

Harmadikként adtam elő a DEENK-ben lezajlott sikeres Summon implementálásról szóló beszámolót. Előtte az ELTE VuFind alapú megoldását mutatta be Garamvölgyi László főigazgatóhelyettes és az OGYK Primo alapú megoldását Parti Ádám osztályvezető. A három discovery megoldás mind megegyezett a fő célban: minőségi, modern keresőfelületet biztosítani az olvasók számára, amelyen keresztül valamennyi gyűjteményt elérhetik. Míg a Primo és Summon vásárolt megoldások, mindkettő a ProQuest-ExLibris-Clarivate cégcsoport terméke, addig a VuFind nyílt forráskódú megoldás, melyet értő informatikusok tesztelhetnek. Míg az első kettőben megvalósul könnyedén a háttérben a cég által épített tudásbázisból a linkfeloldó megoldás segítségével az analitikus (cikkszintű) rekordok feldolgozása, addig a VuFind csak a kereső felületet adja, a mögöttes tudásbázist és linkfeloldást külön kell biztosítani. Nehézkesebb a gyűjtemények integrációja is, ezt egyelőre az ELTE nem tudta még megoldani. Előadásomban igyekeztem megvilágítani azt a fejlődési ívet, amelyet a DEENK bejárta discovery megoldások tekintetében: hogyan fejlődtünk a bibliográfiai szemlélettől a szolgáltatásorientált szemléletig, és példákkal illusztráltam, hogy ezt hogyan támogatja egy olyan magas színvonalú eszköz, mint a Summon discovery rendszer.

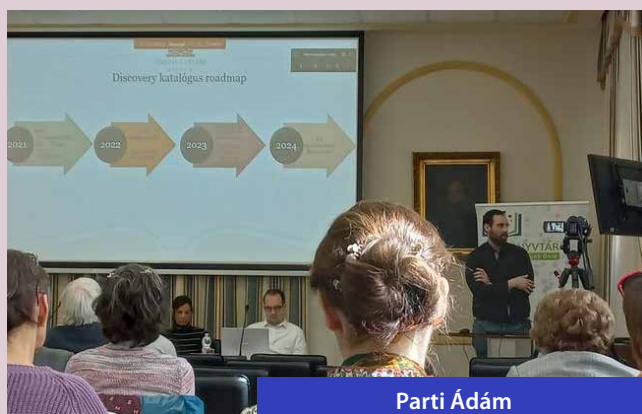
A második blokk a délelőtti folyamán „A könyvtárak szerepe a digitális publikálás és folyóiratok megújításában” címet viselte. Először Szeifer Csaba előadását hallhattuk a *Háromkák* c. folyóirat életre keltéséről.

A folyóirat új főszerkesztőjeként Szeifer Csaba ismertette az előzményeket és érintett a megújítás szükségességét alátámasztó okokat, elvárásokat is, majd bemutatta a konkrét megvalósítási elképzeléseket, terveket és a végleges koncepciót, ami szerint formát öltött a folyóirat. Őt követte Holl András (MTA KIK) főigazgatóhelyettes előadása a tudományos publikációk témakörében. Előadásában azt a fő gondolatot járta körbe, hogy hol publikálhat egy tudományos kutató biztonsággal, hogyan nem esik predátorok csapdájába – vagy a tudományometriai mutatók csapdájába, és hogyan támogatja ezeknek a csapdáknak az elkerülését az MTA KIK által közreadott állásfoglalás és az ún. „norvég lista”, amely a kifogásolható tevékenységet folytató folyóiratok jegyzéke. Mi van a lista mögött, hogyan működik a rendszer, miért volt rá szükség – ezt tudhattuk meg.

A délutáni szekcióban is két blokk volt: az első az átalakuló könyvtári terekről, míg a második a könyvtárosképzés vagy felhasználóképzésbeli innovációkról szólt.

Az „Innováció rendezett környezetben: a könyvtárak átalakuló terei” c. blokkban elsőként Szendi Attila, a Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum főigazgatója mutatta be a Miskolci Egyetem Tudományos Adatelemző Módszertani Központ és Levéltári Nyílt Kutatási Adatforrástár megvalósításáról szóló koncepciót. A központ létrehozásának célja a meglévő könyvtári-levéltári bázis köré épülő, a szövegelemzést és az adattudományt fókuszba állító,

Parti Ádám

Szeifer Csaba

Holl András

Takácsné Bubnó Katalin

a legmodernebb technológiai megoldásokat felhasználó, a tudományos, képzési, innovációs és közszolgálati funkciókon túl „élményszolgáltatásokat” is biztosító tudásközpont kialakítása. Előadásából kiderültek a miskolci egyetemi könyvtár fizikai tereire vonatkozó bővítési elképzelések is, ugyanakkor kitért a mesterséges intelligencia adta lehetőségekre is a könyvtárban digitalizált szövegek elemzése terén.

Másodikként a 150 éves Néprajzi Múzeum Könyvtárának megújulásáról hallhattunk Szöllősy Gabriella főosztályvezetőtől. A fotókon jól láthattuk, hogyan alakult át a korábbi könyvtár egy modern, világos, kényelmes nagy légterű könyvtárrá, amely átalakulásnak a legnagyobb hozadéka egy új olvasótípus megjelenése lett: a gyűjteményt nem, de a tereket használó olvasó.

Harmadik előadó a blokkban Korom Szilvia Anett Budapesti Gazdasági Egyetem, Egyetemi Könyvtár könyvtárvezetője volt, aki a BGE Pénzügyi és Számviteli Kar Könyvtárának megújulását mutatta be látványtervektől az átépítési munkálatokon át a megvalósulásig.

A délutáni szekció második blokkjában két előadást hallhattunk: először Dr. Németh Katalin egyetemi adjunktus, oktatási intézetigazgató-helyettes beszélt az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetben folyó könyvtárosképzés megújításának elemeiről, mind a képzési tartalom, mind pedig az új szakirányok tekintetében, valamennyi képzési szinten BA-tól a PhD-ig. Előadásából egyértelműen látszott a szakmai innovációk beépítésének szükségessége, és a megvalósítás felé tett törekvések is.

Másodikként a felhasználóképzés átalakításáról beszélt Várnai-Vígh Adrienn E. oktatási koordinátor, a SZTE Klebelsberg Könyvtár főkönyvtárosa. A Covid előtti időszakban már tettek kísérletet a távoktatásban való képzésre, de az akkor nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A Covid hozta meg ezt az áttörést, azóta sokkal befogadóbbak az ilyen kurzusok iránt a hallgatók. A képzés egyes elemeiről, a megvalósítás mikéntjéről hallhattunk, például illusztrálva az elhangzottakat.

[A cikk megírását követően szerzőnk az OSZK Könyvtári Intézet Szakkönyvtárának vezetőjeként folytatja munkáját. Sok sikert kívánunk ebben a munkakörben is – szerk. megj.]

Valamennyi előadás prezentációja és az előadások felvétele megtekinthető a KSH Könyvtár honlapján: <https://www.kshkonyvtar.hu/article/72/1195/szakkoenyvtari-seregszemle-2024>

TAKÁCSNÉ BUBNÓ KATALIN
Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár